
MOMČILO PAVLOVIĆ

JUGOSLOVENSKA MUZIČKA TRIBINA

Početak novembra meseca održana je u Opatiji VII jugoslovenska muzička tribina. U te dane izvedeno je gotovo celo dvogodišnje muzičko stvaralaštvo u savremenoj jugoslovenskoj muzici.

Tribina je osnovana 1964. godine a inicijatori su bili naši ugledni i aktivni kompozitori Josip Stojanović i Branimir Sakač. Neposredno posle održavanja prvog Muzičkog bijenala u Zagrebu 1961. godine koji je značio »nesumnjivi prodor u novi svet zvukova« i koji je postao izvanredna informacija o zbivanjima u savremenoj muzici u svetu, održan je 1962. godine u Opatiji simpozijum »Musica nova« na kome se pokušalo da se »teoretski i esejistički« obradi ono što se dešavalo u nekim vidovima savremene muzike. Bijenale i simpozijum učinili su da se ovakve akcije nastave i da se pronađe mogućnost predstavljanja i, posebno, jugoslovenske savremene muzike na jednoj sličnoj manifestaciji.

Od samog početka, Jugoslovensku muzičku tribinu koja želi da prikaže muzičko stvaralaštvo u nas, bez obzira da li se radi o avangardnoj muzici ili o drugim pravcima pomagali su Savez i udruženje kompozitora, Jugoslovenska radio-televizija, Pozornica Opatija i Muzička omladina. Takva je i shema učestvovanja u sredstvima za realizaciju Tribine, naročito u poslednje dve godine. U finansiranju, na primer, ovogodišnje Jugoslovenske muzičke tribine, čiji su ukupni rashodi planirani sa 365.000. —dinara, učestvuju Savez kompozitora Jugoslavije, republička udruženja kompozitora, Mozaik-pozornica Opatija, Muzički bijenale, izdavačko preduzeće »Vjesnik«, Jugoslovenska radio-televizija sa oko 60% troškova. Ostatak od oko 40% obezbeđuju republički fondovi za unapređivanje kulturnih delatnosti, odnosno zajednice kulture, prema broju izvedenih dela kompozitora iz svojih republika.

Godišnje programe priprema Redakcija programa.¹⁾ Pored dela koja treba izvesti, Redakcija predlaže izvodače, odabira dela za živo izvođenje, za magnetofonske koncerte itd.

Spretna klasifikacija dela i izvodača u programu a i jedinstveno mesto izvođenja omogućili su da se obiman program u 1970. od preko stotinu kompozicija odsluša za veoma kratko vreme. Tribina traje samo 5 dana. Smenjivanje simfonijske, kammerne, horske muzike i kompozicija za manje sastave ili soliste, delimično izvedenih na živo a delimično reprodukovanih sa magnetofonskih traka, učinili su savladivim dnevno i petodnevno slušanje muzike od jutra do duboko u noć. Radni dan na Tribini počinje oko 9 časova i traje, sa kraćim prekidima i do posle ponoći. Dvorane hotela »Imperijal« su mesta izvođenja čitavog programa. U koncertnoj dvorani se izvode svi živi koncerti i neke magnetofonske reprodukcije, a u okrugloj dvorani priređuju se ostale prateće manifestacije: muzički salon, debatni klub, predstavljanje najmlađih kompozitora u okviru Informativne omladinske tribine i proslušavanje magnetofonskih traka pojedinačno po izboru.

Otuda se svi okupljeni i zainteresovani za program Tribine svakodnevno nalaze na istom mestu, što je veoma pogodno za mnogobrojne susrete i razgovore koji su nephodan i značajan deo ove manifestacije. Treba imati u vidu da je publika Jugoslovenske muzičke tribine sastavljena od kompozitora i muzičkih umetnika, muzikologa i kritičara, novinara i slušalaca, meštana. Tribina nije samo smotra najnovijeg muzičkog stvaralaštva u našoj zemlji već i mesto korisnih susreta koji pružaju velike mogućnosti dogovora i saradnje sa učesnicima iz Jugoslavije i gostima iz inostranstva. Zahvaljujući takvim razgovorima, na prošlogodišnjoj Tribini je izrađen ciklus od šest emisija jugoslovenske muzike za Francusku radio-televiziju. Ciklus je obuhvatio dvadesetšest dela dvadesetčetvorice jugoslovenska kompozitora. Autor ciklusa, Zija Kučukalić, je prilagodio izbor ideji da pruži što potpuniju sliku i što šire informacije o našoj muzici. Treba pomenuti i podatak da je u 1969. godini Jugoslovenska radio-televizija poslala 166 snimaka naše muzike u 25 zemalja

Tribina pruža mogućnost da se posetioci upoznaju sa novijim muzičkim stvaralaštvom naših naroda a i nekih drugih nacija. U okviru Muzičkog salona, ove godine je u predavanjima sa

¹⁾ Članovi Redakcije za 1970. godinu bili su: Srdan Barić, Fred Došek, Sotir Golabovski, Janko Grilc, Vojin Komadina, Zija Kučukalić, Predrag Milošević, Miodrag Pavlović, Ivo Petrić, Zlatko Pibernik, Primož Ramovš, Branimir Sakač, Josip Stojanović, Boris Urih, Ivan Tasić i Ivo Vuljević.

muzičkim ilustracijama predstavljeno makedonsko muzičko stvaralaštvo i holandska muzika, uz informaciju o popularizaciji savremene muzike u Holandiji preko izdavačke kuće Donemus. Možda nije na odmet reći da ova izdavačka kuća postoji od 1946. godine i da je osnovana uz pomoć vlade i autorskog društva sa ciljem da popularizuje muziku u svim njenim vidovima. Danas je Donemus i izdavač i biblioteka holandske muzike, koja pored partitura, sadrži knjige i časopise o muzici, biografije, štampu, magnetofonske i gramofonske snimke. Informativni centar Donemusa obuhvata kataloge orkestralne, kamernе i vokalne muzike, a četiri puta godišnje izdaje i besplatni časopis »Sonorum Speculum«. Serije ploča sa holandskom muzikom koje izdaje Donemus imaju priključene kompletne partiture. Subvencionirana od holandske vlade, ova izdavačka kuća vrši značajnu misiju pomažući stvaralaštvo holandskih kompozitora i njihovu afirmaciju u svetu. Razgovori u debatnom krugu na temu »Položaj jugoslovenske muzike u svetu danas« ostali su samo na provokaciji urvodničara i velika je šteta što nisu uspeali da bar delimično odgovore na ovo kompleksno pitanje

Jugoslovenska muzička tribina izdaje dnevni bilten u kome se pored kratkih informacija o proteklim priredbama i razgovorima, objavljuju i komentari autora o delima koja se nalaze na programu. U toku održavanja Tribine stalno je otvorena kancelarija, u kojoj se mogu dobiti sve informacije i druge usluge. Posetilac se oseća prijatno, on je o svemu obavešten i stalno je u toku događaja. Ukratko, organizaciji Tribine bi se malo šta moglo zameriti.

Jugoslovenskoj muzičkoj tribini je ove godine dodan i podnaslov Informativni centar za jugoslovensku muziku. Velika obaveza koju je, doduše, Tribina i do sada ostvarivala u određenom obimu. Informativni materijal Tribine je skroman, za sada. To su neke štampane partiture i, po prvi put ove godine, četiri od šest predviđenih gramofonskih ploča na kojima je snimljena muzika izvedena na prošlogodišnjoj Tribini. Imajući u vidu razvoj i napredak koji je Tribina učinila od pre sedam godina, a posebno vrednujući ono što ona danas znači u pogledu aktuelnog jugoslovenskog muzičkog stvaralaštva, može se sa puno poverenja gledati i na njenu ozvaničenu dužnost informatora.

O kvalitetu dela izvedenih na Tribini ima različitih mišljenja među kojima se često ističe zahtev za strožijom i užom selekcijom. Ne ulažeći u ocenu pojedinačnih dela, ostavljajući to pozvanima, smatramo da bi drugačija koncepcija Tribine svakako oštetila njenu bitno informativ-

nu misiju, koja se mora najpovoljnije oceniti. Preteško je i možda nesvršishodno u savremenom muzičkom stvaralaštvu od godinu-dve dana vršiti strogu selekciju i biti sasvim siguran da se nije pogrešilo. Gotovo polovina kompozicija doživljuje na Tribini svoje prvo izvođenje. Treba li tu mogućnost uskraćivati?

Najzad, treba reći i nekoliko reči o plemenitom gestu solidarnosti među muzičkim stvaraocima i umetnicima koji je u organizaciji Tribine prisutan a koji se uopšte sve ređe javlja. To je napor da se, bez obzira na materijalne teškoće izvođačkih ansambala ili neparticipiranje odgovarajućih republika, nastoji da se na Tribini predstavi sve što je najbolje u muzičkom stvaralaštvu naše zemlje. Preko Jugoslovenske muzičke tribine neke nacionalne muzičke kulture u Jugoslaviji doživele su svoje nacionalno predstavljanje i ako to nije ni cilj ni interes Tribine. Ipak, to je prilika da se informiše o muzičkom životu i njegovom nivou u centrima naše zemlje.